

ŠIAULIŲ SAULIAUS SONDECKIO MENŲ GIMNAZIJOS
ŽALINGŲ ĮPROČIŲ PREVENCIJOS IR ANKSTYVOSIOS INTERVENCIJOS 2026–2027 M. M. PRIEMONIŲ PLANAS

VGK veiklos plano priedas

TIKSLAS

Vykdyti sistemingą žalingų įpročių prevenciją, ugdyti mokinių sąmoningumą, atsakingą elgesį ir sveikos gyvensenos įgūdžius, stiprinti socialines ir emocines kompetencijas bei telkti gimnazijos bendruomenę ir socialinius partnerius saugiai ir sveikai ugdymosi aplinkai kurti.

UŽDAVINIAI

1. Didinti mokinių sąmoningumą apie žalingų įpročių, ypač psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, poveikį fizinei ir psichikos sveikatai, ugdyti kritinį mąstymą ir gebėjimą priimti atsakingus sprendimus.
2. Ugdyti mokinių socialines ir emocines kompetencijas, stiprinti savivertę, atsparumą neigiamai bendraamžių įtakai ir gebėjimą valdyti emocijas.
3. Skatinti sveiką gyvenseną ir prasmingą mokinių užimtumą, sudarant sąlygas pozityviai saviraiškai ir emocinei gerovei.
4. Stiprinti gimnazijos bendruomenės ir socialinių partnerių bendradarbiavimą, į prevencines veiklas įtraukiant mokinius, mokytojus ir tėvus (globėjus, rūpintojus).
5. Kurti ir palaikyti saugią ir sveiką ugdymosi aplinką, skatinant atsakingą elgesį ir bendruomenės įsitraukimą į prevenciją.
6. Vykdyti žalingų įpročių paplitimo ir prevencinių priemonių įgyvendinimo bei veiksmingumo stebėseną, rezultatus panaudoti veiklai tobulinti.

PREVENCIJOS PRIEMONĖS

Veiklos sritis	Laikas	Priemonė / veiklos turinys	Metodai	Atsakingi asmenys	Laukiami rezultatai
Organizavimas ir stebėseną	Rugsėjis	Mokinių supažindinimas su elgesio taisyklėmis ir sveikos bei saugios aplinkos principais	Klasių valandėlės, aptarimai	Klasių vadovai	Mokiniai žino susitarimus ir atsakingo elgesio lūkesčius.

Veiklos sritis	Laikas	Priemonė / veiklos turinys	Metodai	Atsakingi asmenys	Laukiami rezultatai
Organizavimas ir stebėsena	Gegužė	Anoniminė mokinių apklausa apie žalingus įpročius ir saugumą gimnazijoje	Apklausa, apibendrinta rezultatų analizė	Socialinis pedagogas	Gauti apibendrinti duomenys prevencijos prioritetams nustatyti.
Švietimas ir informavimas	Lapkričio 9 d. (tikslintina)	7–8 ir I–IV gimnazijos klasių mokinių susitikimas su gydytoju toksikologu	Paskaita, diskusija	Socialinis pedagogas, VGK	Mokiniai pagilina žinias apie psichoaktyviųjų medžiagų žalą.
Švietimas ir informavimas	Visus mokslo metus	Žalingų įpročių poveikio organizmui analizė chemijos ir biologijos pamokose	Prevencinio turinio integravimas į dalykų pamokas	Chemijos ir biologijos mokytojai	Mokiniai geba paaiškinti vartojimo poveikį sveikatai.
Švietimas ir informavimas	Visus mokslo metus	Teminės klasių valandėlės: elektroninės cigaretės, bendraamžių spaudimas, atsakingi pasirinkimai	Diskusijos, situacijų analizė, refleksija	Klasių vadovai, socialinis pedagogas	Kiekvienoje klasėje aptariamos amžiui aktualios prevencinės temos.
Švietimas ir informavimas	Pagal ugdymo planą	Žalingų įpročių prevencijos temų nagrinėjimas gyvenimo įgūdžių pamokose	Praktinės užduotys, diskusijos, vaidmenų situacijos	Gyvenimo įgūdžių mokytojas	Stiprinami atsakingo sprendimų priėmimo ir atsparumo spaudimui gebėjimai.

Veiklos sritis	Laikas	Priemonė / veiklos turinys	Metodai	Atsakingi asmenys	Laukiami rezultatai
Socialinis ir emocinis ugdymas	Pagal programų įgyvendinimo planus	Socialinio ir emocinio ugdymo programų „Paauglystės kryžkelės“ ir „Raktai į sėkmę“ įgyvendinimas atitinkamose klasėse	Programų užsiėmimai, refleksijos	Programas įgyvendinantys klasių vadovai	Nuosekliai ugdomi socialiniai ir emociniai įgūdžiai.
Švietimas ir informavimas	Visus mokslo metus	Bendradarbiavimas su Šiaulių miesto visuomenės sveikatos biuro specialistais	Paskaitos, diskusijos, praktiniai užsiėmimai	Visuomenės sveikatos specialistas, klasių vadovai	Mokiniai gauna specialistų teikiamą patikimą informaciją.
Švietimas ir informavimas	Pagal susitarimą	Susitikimas su policijos bendruomenės pareigūnais apie viešąją tvarką ir atsakomybę	Paskaita, situacijų aptarimas	Socialinis pedagogas	Mokiniai geriau supranta elgesio pasekmes ir atsakomybę.
Bendruomenės įtraukimas	Pagal susitarimą	Prevencinis susitikimas su gimnazijos psichologu mokiniams arba tėvams	Diskusija, praktinis užsiėmimas	Psichologas, socialinis pedagogas	Dalyviai susipažįsta su emocinės gerovės ir rizikos mažinimo būdais.
Bendruomenės įtraukimas	Per mokslo metus	Tėvų švietimas apie paauglių žalingų įpročių rizikos veiksnius ir prevenciją šeimoje	Informacinis pranešimas arba susitikimas	Socialinis pedagogas, psichologas	Tėvai gauna rekomendacijas prevenciniams pokalbiams su vaikais.
Bendruomenės įtraukimas	Gruodis	Bendros mokinių, tėvų ir mokytojų kūrybinės veiklos, stiprinančios tarpusavio ryšius	Kūrybinės dirbtuvės, bendravimas	Dailės mokytojai, klasių vadovai	Stiprinamas bendruomeniškumas ir pozityvus bendravimas.

Veiklos sritis	Laikas	Priemonė / veiklos turinys	Metodai	Atsakingi asmenys	Laukiami rezultatai
Emocinė gerovė ir užimtumas	Visus mokslo metus	Poilsio zonos naudojimas ir emocinės savireguliacijos įgūdžių stiprinimas	Nusiramino patimai, refleksijos, stalo žaidimai	Psichologas, atsakingi darbuotojai	Mokiniai turi galimybių konstruktyviai išsėsti ir nusiraminti.
Emocinė gerovė ir užimtumas	Pagal suderintą grafiką	Psichologo grupiniai prevenciniai užsiėmimai apie stresą, savivertę ir bendraamžių įtaką	Pratybos, situacijų analizė	Psichologas	Lavėja emocijų reguliavimo ir bendravimo gebėjimai.
Ankstyvoji intervencija ir pagalbos prieinamumas	Rugsėjis–spalis; pagal poreikį	Mokinių, tėvų ir darbuotojų informavimas apie galimybę savanoriškai kreiptis konsultacijos dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizikos.	Informaciniai pranešimai, individualūs pokalbiai, kontaktų sklaida.	Socialinis pedagogas, psichologas, klasių vadovai	Bendruomenė žino, kur kreiptis dėl konfidencialios konsultacijos ir pagalbos.
Ankstyvoji intervencija ir pagalbos prieinamumas	Pagal poreikį	Ankstyvosios intervencijos programos galimybių pristatymas mokiniams ir jų tėvams, motyvavimas dalyvauti programoje, bendradarbiavimas su visuomenės sveikatos biuru.	Informavimas, motyvaciniai pokalbiai, nukreipimas į programos organizatorius pagal nustatytą tvarką.	Socialinis pedagogas, VGK, visuomenės sveikatos specialistas	Mokiniais, kuriems aktuali ankstyvoji intervencija, sudaromos galimybės dalyvauti programoje.

Veiklos sritis	Laikas	Priemonė / veiklos turinys	Metodai	Atsakingi asmenys	Laukiami rezultatai
Ankstyvoji intervencija ir pagalbos prieinamumas	Pagal poreikį	Individualios prevencinės konsultacijos mokiniams, kuriems kyla klausimų ar rizikų dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo.	Palaikomieji ir motyvaciniai pokalbiai, rizikos veiksnių aptarimas, informacijos apie pagalbą suteikimas.	Socialinis pedagogas, psichologas	Mokiniai anksti gauna informaciją ir paramą, skatinamas savalaikis kreipimasis pagalbos.
Ankstyvoji intervencija ir pagalbos prieinamumas	Pagal poreikį	Preveninės konsultacijos tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl ankstyvųjų rizikingo elgesio požymių ir palaikančio bendravimo su paaugliu.	Konsultacijos, rekomendacijos, informacijos apie pagalbos paslaugas pateikimas.	Socialinis pedagogas, psichologas	Tėvai žino ankstyvus rizikos požymius ir pagalbos galimybes, stiprinamas bendradarbiavimas.
Ankstyvoji intervencija ir pagalbos prieinamumas	Kartą per pusmetį	Apibendrintas ankstyvosios intervencijos paslaugų prieinamumo ir prevencinių konsultacijų poreikio aptarimas V GK, neatskleidžiant perteklinių asmens duomenų.	Anonimizuotų / apibendrintų duomenų analizė, siūlymai dėl prevencijos stiprinimo.	Socialinis pedagogas, V GK	Nustatomos pagalbos prieinamumo spragos ir suplanuojami prevencijos patobulinimai.
Aplinkos saugumas	Visus mokslo metus	Mokytojų budėjimas gimnazijos bendrosiose erdvėse pertraukų metu	Prevencinis stebėjimas, pokalbiai	Budintys mokytojai	Stiprinama saugi aplinka ir mažinamos rizikingo elgesio galimybės.

Veiklos sritis	Laikas	Priemonė / veiklos turinys	Metodai	Atsakingi asmenys	Laukiami rezultatai
Aplinkos saugumas	Visus mokslo metus	Rizikingų vietų ir situacijų prevencinė stebėseną, laikantis duomenų apsaugos reikalavimų	Pastebėjimų aptarimas, bendrų prevencinių veiksmų planavimas	Administracija, socialinis pedagogas, VGK	Nustatomos aktualios aplinkos rizikos ir planuojamos prevencinės priemonės.
Veiksmingumo vertinimas	Birželis	Plano įgyvendinimo ir prevencinės veiklos rezultatų aptarimas VGK	Įvykdytų priemonių, apklausos duomenų ir pastebėjimų analizė	Socialinis pedagogas, VGK	Parengtos išvados ir siūlymai kitų metų prevencijai.

Pastabos

1. Konkrečios veiklų datos, tikslinės klasės ir programų įgyvendinimo apimtis tikslinamos pagal gimnazijos ugdymo planą ir specialistų galimybes.
2. Ankstyvosios intervencijos programos pristatymas, konsultavimas ir pagalbos prieinamumo užtikrinimas yra šio prevencijos plano dalis. Konkrečių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ar disponavimo atvejų nustatymo, reagavimo ir individualios pagalbos organizavimo procedūros bus reglamentuojamos atskiru gimnazijos tvarkos aprašu.
3. Priemonių turinys ir vykdymo laikas gali būti koreguojami atsižvelgiant į poreikį; įgyvendinimo rezultatai aptariami VGK. Konfidencialumas ir asmens duomenų apsauga užtikrinami pagal galiojančius reikalavimus.

Parengė: socialinė pedagogė Vilma Alasauskienė; fizikos ir gamtos mokslų mokytoja Giedrė Kielaitė; etikos ir gyvenimo įgūdžių mokytoja Vida Šambarienė.